శర్వాణి

[కథానిక]

● శ్రీ హనుమచ్ఛాస్త్రి ●

౧

"దవానం— చామంతీపూలూ."

గ్రాండు ట్రంక్ ఎక్స్‌ప్రెస్ రైంయిమని వచ్చి, ఒంగోలు స్టేషనులో ఆగింది.

చిత్రమైన రైల్వే యాసతో చెవులు గింగురుమనేలా ఒక డందుకున్నాడు.

ఒక మూల హోల్డాలు నానుకొని ఒక యువకుడు భగవద్గీత చదువుకుంటున్నాడు.

"ధ్యాయతో విషయాన్ పుంసః
సంగ స్తేషూపజాయతే
సంగా త్సంజాయతే..."

" దవనాం— చామాంతి పూలు "

పూలవాడు దగ్గరగా బిగ్గరగా అరుస్తున్నాడు.

జనార్దనశర్మకు వాడి గొంతుపిసికి ఆకేక ఆపు చెయ్యాలనిపించింది.

కాని—

వాడి పూలజంగిడిలోని చల్లని దవనంవాసన విరక్తికి అంకితం చేయబడ్డ శర్మ హృదయాన్ని కూడ మెత్తబరుస్తోంది. శర్మ ఎందుకో కొంచెం నవ్వి, గీత తరువాతిభాగం అందుకున్నాడు. ప్రాణాలు తోడే రైలుప్రయాణంతో వెన్నెముక లాగుతోంది. కాస్త 'టీ' స్టేషనులో పుచ్చుకువస్తే బాగుండును—

నవ్వాడు— ఈమాత్రం నిగ్రహంలేనివాడు ఏం సాధించగలడు? అని గాబోలు దానితాత్పర్యం. అతని పచ్చని లేతముఖంలో గంభీరమైన నిష్ఠ ఏదో పచారు చేస్తోంది.

ఏకాగ్రంగా గీత చదువుకుంటున్నాడు.

"ఏయ్ చామంతిపూలు!— అట్లా ఆ కిటికీదగ్గరకు రా—పరిమళించే చిన్న పువ్వులు లేవూ "

ఎవరైనా దగ్గరగా తెచ్చి వీణ వాయిస్తున్నారా? "అరదము దేహ, మింద్రియము లశ్వములు— " వినగల పక్వహృదయుడికి దేనిలోనుంచి ఐనా ఎంత మధురగానం వినపడుతుంది!—

"అబ్బాయీ, మరువం లేదూ?"

—పిలుపు కిటికీదగ్గరకు వచ్చింది.

చుట్టూ ఉన్న గాలి గులాబీవాసనతో నిండిపోయింది.

భగవద్గీతలోని ఒకొక్క శ్లోకం ఒకొక్క గులాబీ చెట్టు. అక్షరాలన్నీ చరచర పువ్వుల్లా వికసిస్తున్నాయి. గులాబీఆకులన్నీ మరువంవాసనతో గుప్పుమంటున్నాయి!

నికరమైన పరమపవిత్ర ప్రాచీన సంస్కృత వాక్యాల్లో—ఈ మధుర కంఠాలు—మరువం, గులాబీల పరిమళాలు కనపడకూడదని ఏ ఉపనిషత్తూ, గుర్వాశీర్వచనం శాసించలేదా?

దవనంజడలకూ, సిల్కుజాకెట్లకూ, వీణాకంఠాలకూ, రంగురంగుల చీరలకూ, కొత్తగాజుల గలగలలకూ ఉలికిపడకపోవడం ఏ పదేళ్లనుంచో నిశితంగా

అభ్యసించిన ఈ తపస్విపాలిటికి ఏ దుర్మార్గపు ఇంద్రుడైనా పూర్వశిని పంపాడా?

పిలుపు, జడలో గులాబిపూలు—శర్మహృదయంలో వింతవింత జ్ఞాపకాలుగా పొడిచాయి.

అప్రయత్నంగా భగవద్గీత ముడిచి తల ఎత్తి చూచాడు.

గోష్పీచందనంరంగు సిల్కుచీర, ఆకుపచ్చని బ్లౌజు, లేతకలువపూరంగు శరీరం—

గుప్పెడు దవనం, మరువం, చామంతిపూలు కొని జడనిండా పెట్టుకొని కళాజీవి సుఖమయ స్వప్నం లా నడచి వెళ్లిపోతున్నది.

జనార్దనశర్మ తన కళ్లను నమ్మలేక కళ్లు చిట్లించి మళ్లా చూశాడు. నీళ్లు కమ్మేకళ్లను తుడుచుకొని తేరిచూచాడు.

"ఏ దేవతలు అనుగ్రహించి ఇచ్చిన వరదానమిది? ఏకకోరతపస్సుకు ప్రత్యక్షఫలం? నా మరపుల్లో—కన్నీళ్లలో—నిరాశలో—విసువులో —విరక్తిలో తుడిచి పారవేసిన దేవతామూర్తి—శర్వాణికి ఎవరు ప్రాణమిచ్చి, నాయెదుట కదుపుతున్నారు?"

నా ప్రాణకుసుమా లన్నిటితోనూ పూజించిన మెడవంపు కాదూ అది—నాజీవన మాధుర్యమంతా ఖర్చుపెట్టి నవ్వించిన పెదవులు కావూ అవి—ఆ నిగనిగల ఇంద్రనీలపు వలయాల వాలుజడదర్శనంకోసం ఎన్నాళ్లు మేల్కొని తపించాను!

కాంతులు పుక్కిలించే ఆ సన్నని నున్నని వేళ్లను అర్పించడంకోసం ఎన్ని చక్కని పదాలు ఏర్చి దండలు కూర్చాను!

రైలు కంయిమని కూసి కదలబోతున్నది.

"వాణీ—ఇదిగో—ఫ్లాస్కు—అందుకో"

బాకావంటి గొంతు ఒకటి ఆమెను పలకరించింది. శర్వాణి కిటికీలోనుంచి 'టీ' అందుకొని ఒక గ్లాసులో పోసింది. ఒక నల్లదొర సూటుతో వచ్చి ఆమెప్రక్కను కూర్చున్నాడు. నోట్లో రూళ్లకర్రవంటి హవానాచుట్ట. మధ్యమధ్య తీసి ఇంగ్లీషు మాట్లాడుతున్నాడు (చంటిపిల్లలతోగూడా)—

అప్సరసపక్కను ఈ దైతేయుణ్ణి చూచి, పరిగత్తే రైలుకిందకు దూకితే మంచిదికాదా అనుకున్నాడు శర్మ. ఆ వికారంతో శర్మమనస్సు తునియలై, నిశ్చింతగా ఆ మగనితో గడిపే శర్వాణిని ఊహించుకొని స్త్రీజాతిని—లావణ్యాన్ని—ద్వేషించడం మొదలుపెట్టింది.

శర్వాణి గ్లాసులో పోసిన 'టీ' పెదవులదగ్గిర పెట్టుకోడానికి తలయెత్తి జనార్దనశర్మను చూచింది. గ్లాసు కింద పెట్టి రెప్ప వాల్చకుండా శర్మను చూస్తోంది.

ఏ తియ్యని జ్ఞాపకాలో ఆమెమనస్సును పొడిచి బాధిస్తున్నట్టు ఆమెచూపుల్లో అశాంతి చెబుతూన్నది. రెండునిముషాలు వూపి రాగేలా చూసి శర్మకు సూటిగా నవ్వింది.

దేనినో ఆలోచిస్తూ తల వంచుకొన్న శర్మ తలయెత్తి శర్వాణివంక చూచాడు. ఆమె ఇటుప్రక్క చూడలేదు. ఖులాసాగా మగనితో ఏదో మాటలాడుతోంది.

ఆ కళ్లలో ఎంత కొంటెతనం—ఆ పెదవుల్లో ఎంత బింకం—ఆగుండెలో ఎంత స్నేహం వున్నదో అతనికి తెలుసు.

తన హృదయవేదనతో గుడ్లు పగిలేలా ఒక్కసారి వాణివంక చూచి 'నారీ స్తనభర నాభీదేశం దృష్ట్వా మాగా మోహావేశమ్' అన్న ఆచార్య వచనావృత్తిలో సామాను సర్దుకున్నాడు.

తరువాతి స్టేషనులో బండి ఆగింది. దిగి మరిఒక పెట్టెలోకి ఎక్కాడు.

౨

గ్రాండ్ ట్రంక్ ఎక్స్‌ప్రెస్ హోరుపెడుతూ పరుగెత్తుతూన్నది.

జనార్దనశర్మహృదయం అంతకన్న మహావేగంగా—కాలాన్నీ, దేశాన్నీ కబళించి పరుగెత్తుతోంది.

అతడు ఒకచోట సర్దుకుని, కిటికీలో తల పెట్టి శూన్యంగా బైటికి చూచాడు. ఎగిరే ధూళీ, రాక్షసి బొగ్గురవ్వలూ తప్ప ఏమీ కనపడడం లేదు. చుట్టూ

మనుష్యు లున్నారు. మాటాడుకుంటున్నారు. ఏమీ వినపడడంలేదు. తలనెప్పిగా ఉన్నది. మామూలు 'టీ' తాగకపోవడంచేత గాబోలు! కాని అంతట్లోకే శరీరంలో అంత వికృతి పుట్టనవసరంలేదు.—తల చించుకొన్నా తోచడం లేదు. మనస్సులోని ఆవేగం ఇంకా చల్లారలేదు. మస్తిష్కప్రపంచమంతటా ఇసకతుఫానులా శర్వాణిసౌందర్యం రేగిరేగి ఆక్రమించింది.

పెదవిదగ్గర మధుపాత్ర జారవిడుచుకొన్నవాడివలె, కళ్లలోని సువర్ణసుందరస్వప్నాన్ని తుత్తునియలు చేసుకొన్నవాడివలె జనార్దనశర్మ శూన్యహృదయంతో ఎదుట కిటికీలోంచి సుదూరంలో కనపడే భూమ్యాకాశాలు కలిసే చోటు చూస్తున్నాడు.

ఒక మహాప్రేమికుడు తన ప్రియురాలి దగ్గరగా వెళ్లి పెదవులమీద గాఢంగా ముద్దుపెట్టుకుంటూన్నట్టు తోచి ఈర్ష్యగా—వ్యథగా తల తిప్పుకొన్నాడు.

ఈ ఆడపిల్లలు — శరీరలావణ్యాలు — ప్రేమదాహం—ఎన్నాళ్లు నన్నిట్లా వేటాడుతాయో! పదేళ్లకిందట పుస్తకాలూ, చదువూ, స్కూలూ తప్ప రెండవదిక్కు చూడని నా జీవితంలోకి తొలిసారి అమాయకపు నీలికళ్లతో, పట్టుపరికిణీతో పక్కింటివారి గారాబుబిడ్డ శర్వాణి ప్రవేశించింది. క్రమంగా మెరుపెక్కి మధురంగా, బరువుగా వాలే ఆచూపులూ, గోరింటపూల సున్నని లేతఎరుపుతో నిగనిగలాడే ఆకొంటెనవ్వుపెదవులూ నన్ను శిక్షించి ఏవో తియ్యని ఊహల్లో తిప్పడం మొదలుపెట్టాయి గదూ! కలసి చదువులు—కమ్మని కథలు— పెరళ్లు-నవ్వులు-పువ్వులు-అచ్చంగా మల్లెపూవులు-వెన్నెలగోష్ఠులు—కోపాలు—శపథాలు — అనుగ్రహాలు—హాస్యాలు—పిచ్చి, పిచ్చి, అంతా వట్టిభ్రమ. ఏదీ శాశ్వతం కాదు. ఏమాధుర్యం, ఏపరిమళం, ఏకాంతికళిక స్థిరంగా నిలిచింది!

ఒకనాటి ఉదయము కొత్తచీరలో తొణికే యౌవనశోభతో, శర్వాణి తల ఒంచుకుని తిరిగి చూడకుండా వెళ్లిపోయింది—ఎక్కడికో—

వసంతశోభ, శరత్కాలకౌముది—ఎప్పటికైనా తిరిగిఒస్తాయి. శర్వాణిమాత్రం మళ్లా కనపడలేదు.

నిశ్చింతగా నా జీవితము గడిచిపోతోంది — అనుకున్నాను—

కాని—శాంతికి నోచుకోలేదు మనస్సు. కళాశిలిహృదయానికి అశాంతి వరప్రసాదమేమో!

కొంతకాలానికి నాజీవితయాత్రలో భవాని ఎదురుపడి తన చమత్కారవాక్కులతో — జానకి దీనాతిదీనములైన ఆకలిచూపులతో-శారద ఒకొక్క మధురభంగిమతో నన్నెంత ఏడిపించారు!

నాటికి నేడు మళ్లా శర్వాణి మానసికపరిధుల్లో తుఫాను లేవదీసింది.

నిశ్చయం — ఏదీ శాశ్వతం గాదు.

స్త్రీలావణ్యాలకంటె—సీతాకోకచిలకలకంటె, వర్షాకాలపు ఇంద్రధనుస్సుందరదృశ్యాలకంటె,ప్రభాత ప్రశాంతనదీగర్భంమీదనుంచి లేచి చెంగున నృత్యానికి దుమికే ఉషస్సౌందర్యంకంటె, చిన్నపిల్లల సున్నని బుగ్గలకంటె, వీణాసంగీతంకంటె అతీతమైన సౌందర్యం ఎక్కడుందో వెదకిపట్టుకోవాలి.

స్వర్గీయ పారిజాతప్రసూనమాలవలె ఎప్పటికీ వాడనిదీ_వీడనిదీ—

ఎవ డీపరీక్షు నన్ను ?

“ఇక ఏసౌందర్యలవంకోసమూ తపించను—ఏ వీణాగళానికీ కలవరపడకూడదు—ఏ మెరుగుచెంపలనూ కన్నెత్తి చూడను—పరమ ప్రాప్యం దేనినో సాధించాలి” అని ఒక నిశ్చయానికి జీవితాన్ని తిప్పబోయేసరికి ఎవడో ఇంద్రజాలపింఛిక విసరడం, ఒక అప్సరస పుట్టి నన్ను వేటచెయ్యడం—ఏమిటిది ?

బెజవాడ స్టేషనులో గట్టిగా కూసి ఎక్స్ప్రెస్ ఆగింది.

చెయ్యవలసిన ప్రయాణం చాలా ఉన్నది. శరీరం చాలా అలసివున్నది. ఇక్కడ ఒకరోజు విశ్రమించి వెళ్లడం మంచి దని నిశ్చయించాడు.

దిగి జట్కాలో ఒక హోటలుకు వెళ్లి మేడమీద ఒక గదిలో బస ఏర్పరచుకున్నాడు.

మేడ విశాలంగా,అందంగా వుంది. చాలా గదులున్నాయి. భాగ్యవంతులు బసచేయదగిన హోటలు. డాబా ఎక్కి చూస్తే నల్లగా పాయలుపాయలుగా ప్రియురాలి వేణీభరంలా కృష్ణానది కనిపిస్తుంది.

3

రాత్రి సుమారు ౧౦ గంట లవుతుంది. కృష్ణానది మీదనుంచి హాయిగా గాలి వస్తూంది. లైటు వేసి తన గదిలో పడకకుర్చీమీద కూర్చుని నీలకంఠ దీక్షితుని వైరాగ్యశతకం చదువుతున్నాడు శర్మ.

"తృణవ ద్భ్రిమంతి చపలాః
స్త్రీనామని చండమారుతే చలితే..."

కళ్లు నొప్పులు పెడుతున్నాయి. ఆవలింతలు.—

"ధరణీధరా ఇవ సంత
స్తత్ర నకించి త్ప్రకంపంతే"

పకపక నవ్వుతూ "మహానుభావుడు అద్భుతంగా చెప్పాడు."—జనార్దనశర్మ ఈమాట గట్టిగా పైకే అని మరిఒకటి చదువుతున్నాడు.

పకపక ఎదురుగుండా నవ్వు. తలుపు సన్నంగా తోసుకువచ్చి—

తల ఎత్తి చూచాడు. 'శర్వాణి!'

లేత మబ్బురంగు ఉప్పాడ చీర–పొట్టి చేతుల జాకెట్–జడనిండా మల్లెపూలు! ఘుమఘుమ పరిమళించే తాంబూలం నములుతూ దగ్గరగా ఒస్తోంది.

శర్మ ఖంగారుగా లేచి నించుని—"వాణీ...ను...వ్వె...ట్లా... కృష్ణ చల్లని గాలిలోంచి పూల సువాసనలా కొట్టుకొచ్చావా?...నేను కలగనడంలేదు గదా?...డాబా పగలగొట్టుకుని పైనించిదూకావా?"

"పాతాళలోకంలోనుంచి ... పగపట్టిన నాగకన్యకలా బుస్సుమంటూ వచ్చాను."

వెక్కిరింతగా కనుబొమ్మలు దగ్గరగా లాగి, కళ్ల పైభాగంమీదనుంచి నవ్వింది.

"ఈ వెళ్లడం వెళ్లడం హిమాలయాల్లోకేనా, లేక ఇంటికి వెడతావా?"

శర్వాణి హాస్య చెయ్యడం ప్రారంభించింది.

"తెల్లబోతావేం? నీ అంత సంస్కృతం నాకు రాకపోయినా తాత్పర్యం నాకు తెలుస్తుంది... ఎన్నాళ్లనుంచి ఈ వేదాంతం జనూ!"

ఈ పిలుపు జనార్దన శర్మ గుండెల్లో చెయిపెట్టి కలచింది. ఈ పిలుపు మళ్లా పదేళ్లకు.—అబ్బ! మానవజీవితం ఎంత స్నేహదుర్బలం!

ఆమె చరచరవచ్చి, చేతిలోపుస్తకంలాక్కొని దూరంగా విసరి, విసనకర్రలా విప్పారిన పుస్తకం పేజీలు చూసి పగలబడి నవ్వుతూ అతడు లేచిన పడకకుర్చీలో కుప్పగా కూర్చుంది. తాంబూలపు పచ్చకర్పూరపు పరిమళం, తలమీది తెల్ల గులాబినూనె సువాసనా, మల్లెపూల సుగంధప్రళయం ఆతని నోరు నొక్కి ఊపిరాడ నివ్వలేదు.

చాలా వైరాగ్యా లింతేగాబోలు! ఆడపిల్ల ఒక్క కర్పూరహాసం చాలు కోటి గంభీర ముద్రల్ని తలకిందులు చెయ్యడానికి!

"ఎన్నాళ్లకు చూచాను వాణీ...... నిన్ను. ఇంకా జ్ఞాపకం ఉన్నానా?"

అతని మౌనప్రణయవాసనావ్యథ ముఖంలో విరక్తిలో రక్తిలా కనబడుతోంది.

"నేను మగవాణ్ణి కాదుగా...చూచీచూడనట్టు నటించడానికి—గుటకలు మింగడానికి—లేని మర్యాదలు పోవడానికి—అసూయతో కుళ్లిపోడానికి! నేను చూడలే దనుకున్నావా? నీముఖంలో వెలిగే జ్ఞాపకాల బాధను—స్నేహవాసనా పేశలవ్యథను?

"అంత పిరికితన మేం నీకు? నవ్వుతూ కులాసాగా మాటలాడితే ఎంత సంతోషించిఉందును? ఆయనకు చక్కగా పరిచయంచేసి 'టీ'తో, నవ్వులతో, పదేండ్లనాటి కమ్మని జ్ఞాపకాలతో ఎంత హాయిగా గడిపివుందుము!

"అందుకే ఒకప్పుడు నాకు మగమృగాలు లేని స్వచ్ఛవాతావరణం ఏదైనా ఉన్నదేమో వెతకా లనిపిస్తుంది.

"నాకు తెలుసు—గాఢంగా ప్రేమించిన యువతిఐనా సరే నువ్వు ధైర్యంగా మాటాడలేవు. నువ్వేకాదు, ఏమగవాడూ మాటాడడు. దొంగచూపులు

చూస్తాడుగాని! నాకు ధైర్యంవుంది. నాకు ఆప్తుడైన యువకుడితో నేను నిర్మలంగా మాటాడగలను. అప్పుడు హృదయం ఎంత తేలిక అవుతుంది! బుద్ధి ఎంత సూటిగా వుంటుంది! ఈస్వచ్ఛత మీజాతికి కోసినా లేదు.

"నేను నీవంటి చిరకాలమిత్రుడు కనపడినప్పుడు మనసారా మాటాడకుండా ఉండలేను. ఇక ఒక్క నిముషం నువ్వక్కడ వుంటే నేనే హాయిగా నీదగ్గరకు వచ్చి మాటాడేదాన్ని. భరించలేక వెళ్లిపోయావు గదూ, పిచ్చివాడా! తర్వాత ఎంత బాధపడివుంటావో నాకు తెలియదా?

"స్టేషనులో దిగి నువ్వు జట్కా యెక్కి వెళ్లడం చూస్తూనేఉన్నాను. మేమూ నీవెనకాలనే వచ్చి—ఆయన ఇంకోహోటలు బాగుంటుందంటే నేనిక్కడ ఆపాను"

పట్టుపడ్డ దొంగలా—జనార్దనశర్మ ఏమీ మాటాడకుండా కోపంతో చలించే ఆమెకళ్లకేసి చూస్తూ, ఆ సీరియస్ నెస్ భరించలేక ప్రసంగం మార్చదలచినాడు.

ఏమంటే ఏం చంపుతుందో! "ఇట్లా కోప్పడి తప్పుమార్గాలనుంచి తప్పించే లావణ్యనిధి లేక పదేళ్లనుంచి చెడిపోయాను"—పౌరుషం చచ్చినా చావని చమత్కారధోరణితో అన్నాడు.

"వివేకచూడామణిని, రాజయోగసారాన్ని, ఎడ్లరామదాసుకీర్తనల్ని ఆశ్రయించు. ముక్తిమార్గం దొరుకుతుంది."

—ఫక్కున నవ్వింది.

"జీవితామంతా ధారపోసి ప్రేమించిన అప్సరసలను ఏ వన్యమృగాలో ఎత్తుకుపోతే అభాగ్యుల కింక గతి ఏమిటి?"

—శర్మ అని భయపడ్డాడు, ఆమెమనస్సు గాయపడ్డంగురించి.

శర్వాణి శాంతంగా అందుకుంది:

"మగవాళ్లకు ఎంత ఈర్ష్య ఉన్నదయ్యా శర్మా! స్త్రీ ఎందరినైనా ప్రేమించి అందరితోనూ సుఖంగా, నిశ్చలంగా గడపగలదు; ఓరిమిగా. ప్రియులు—స్నేహితులు—అన్నలు — బావలు — మరుదులు! మగవాడుమాత్రం ఒక్క స్త్రీ ఒకసారి నవ్వుతూ పొరపాటుననో, మనస్ఫూర్తిగానో తనతో మాటాడితే ఇంక ఆవిడచుట్టూ కంచెలుకట్టి ఎవ్వరినీ దగ్గరకు రానివ్వడు. ఆమెనవ్వులు-ఏడ్పులు-నిశ్వాసాలు అన్నీ తనకు అంకితం చెయ్య మంటాడు. కాదంటే గోల."

"వాణీ, నీవంటి అప్సరస అట్లాంటి వెలుగుబంట్ల దగ్గరగా కూచుంటే చూచి సహించలేను."—శర్మ యీసారి మనస్సుతో అన్నాడు.

శర్వాణి గాయపడలేదు. సరిగదా నవ్వుతూ తిరస్కారంగా—"అట్టి వన్యమృగరక్షణలో లేకపోతే మమ్మల్ని ఈపాటికి ఎన్ని క్షుద్రమృగాలు సమీపించేవో ఊహించావా?"

శర్మకు అంపశంపోటులా తగిలింది. వాణి వెంటనే అందుకున్నది: "శర్మా...నిన్ను అవమానిస్తున్నా ననుకోకు. నిజం అంతే. ఒకస్త్రీకి ఒక పురుషుడు. ఇది ఒక పెద్ద లాటరీ. నాకు ఏగంధర్వుడో భర్త కాలేదన్న విచారం లేదు. జీవితం అంటేనే రంగుల కలలా కనపడుతుంది. అందులో జరిగినదాన్ని దేన్నీ నిజంగా తీసుకోం. ఇందులోనూ అంతే. ఈ దాంపత్యాలు - స్నేహాలు- విరహాలు - ఈర్ష్యలు—దేన్నీ శాశ్వతంగా తీసుకో నక్కరలేదేమో! ఎందరు భార్యలు భర్తలను ప్రేమిస్తున్నారు? ఎందరు ప్రియులు ప్రియురాళ్లకు అంతరాత్మలను ధారపోస్తున్నారు? ఎందరు మిత్రులు మిత్రులకు హృదయాలు విప్పుతున్నారు? ఈ విశ్వమే నమ్మేలా కనబడే అసత్య సుందర ఇంద్రజాలం. ఇందులో సత్యాసత్యాల, శాశ్వతాశాశ్వతాల విచారణా? — నవ్వురాదూ? తత్త్వం ఆలోచిస్తే— ఎందుకో, ఎవరో ఇక్కడ విసరివేశారు మన్ని. బ్రదికిఉన్నన్నినాళ్లూ నవ్వుతూ, గంతులేస్తూ ఉత్సాహంగా ఈ క్రీడారంగంలో గడిపి లేచిపోడానికి బదులుగా ఈ ఈర్ష్యలు - ద్వేషాలు - కుటిల చింతలు - మనస్సులమీద పుళ్లు—ఎందుకో నా కర్థం కాదు."

ఆమెముఖం స్వచ్ఛంగా, శరదాకాశంలా ఉంది. ఏమి ఫిలాసఫీ!

జనార్దనం నోరు మూసుకున్నాడు.

కింద ఏవోమాటలు వినబడుతున్నాయి. శర్మ ఉలికిపడి—"వాణీ,...నీభర్త ఎక్కడ?"

శర్వాణి వచ్చే నవ్వును లోపలికి గెంటుతూ—"ఏం...ఆయనవచ్చి నన్ను నీగదిలో చూస్తే...పాపం నీమర్యాదా పోతుందని భయపడుతున్నావా?...శేక ఈర్ష్యతో గొంతు పిసుకుతారనా? వెర్రివాడా! బెంగ పడకు. ఆయన రెండవ ఆటకు ఏదో ఇంగ్లీషుసినీమాకు వెళ్లారు. నన్నుకూడా రమ్మంటే నేను రానన్నాను. నీయిష్టం అని వెళ్లిపోయారు. నీకంటే ఆయనకు అనేకవిధాల ఆనందతన్మయుంగా ఉండడం తెలుసు. నికరమైన ఉమర్ ఖయ్యాంశిష్యులు. మానవజీవితమంటే ప్రేమతోనూ, బాధలతోనూ నవ్విన ఒక పెద్ద నవ్వు అని ఆయనమతం. కనుకనే నాకూ ఆయనకూ సరిపోయింది......పడుకో—నే నింక వెళ్లిపోతున్నాను. నీకళ్లు నిద్రతో తూలుతున్నాయి. నిన్ను చూచినప్పటినుంచి నీతో మాటాడలేదని, ఏదో వాక్కు కతీతమైన శక్తి ఇచ్చిన ఇలాటి సంఘటనల్లో తప్ప నిన్నువంటివారిని చూడడం పడదని నిన్ను వెతుక్కుంటూవచ్చాను. ఇంక వెడుతున్నాను. సుఖంగా నిద్రపో" అని లేచి వెళ్లి పోతోంది.

గోడవతల పకపకనవ్వు! అద్దాల తలుపులలోంచి గూడా కహకహ నవ్వు! ఆశ్చర్య గంభీరవంతమైన జనార్దనశర్మ ముఖంలో ఒక చేదు చిరునవ్వు!